

РОЗВИТОК НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ*

© 2016 МЕЛЬНИК О. Г., АДАМІВ М. Є.

УДК 336.6:658.1:34

Мельник О. Г., Адамів М. Є. Розвиток нормативно-методичного забезпечення діагностики неплатоспроможності та банкрутства вітчизняних підприємств в умовах європейської інтеграції

Статтю присвячено розробленню та обґрунтуванню рекомендацій щодо розвитку вітчизняного нормативно-методичного забезпечення діагностики неплатоспроможності й банкрутства суб'єктів господарювання у контексті його гармонізації із міжнародними нормами та подальшої європейської інтеграції України. Дослідження ґрунтувалося на аналізуванні та порівнянні положень національної нормативно-методичної бази щодо правового регулювання питань відновлення платоспроможності й банкрутства підприємств із кращою практикою європейських країн у цій сфері. Виокремлено ключові напрями реформування досліджуваної сфери. У контексті активізації європейської інтеграції України результати досліджень можуть бути використані для розроблення уніфікованих і гармонізованих із міжнародними стандартами методичних положень з діагностики загрози банкрутства підприємств, що будуть абсолютно придатними для використання зацікавленими сторонами як у вітчизняному, так і в іноземному середовищі.

Ключові слова: неплатоспроможність, банкрутство, діагностика, санація, ліквідація, боржник, кредитор.

Табл.: 1. **Бібл.:** 11.

Мельник Ольга Григорівна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: olia_melnyk@ukr.net

Адамів Марта Євгенівна – кандидат економічних наук, асистент, кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: marta_adamiv@i.ua

УДК 336.6:658.1:34

UDC 336.6:658.1:34

Мельник О. Г., Адамів М. Е. Развитие нормативно-методического обеспечения диагностики неплатежеспособности и банкротства отечественных предприятий в условиях европейской интеграции

Статья посвящена разработке и обоснованию рекомендаций по развитию отечественного нормативно-методического обеспечения диагностики неплатежеспособности и банкротства субъектов хозяйствования в контексте его гармонизации с международными нормами и дальнейшей европейской интеграции Украины. Исследование основывалось на анализе и сравнении положений национальной нормативно-методической базы для правового регулирования вопросов восстановления платежеспособности и банкротства предприятий с лучшей практикой европейских стран в этой сфере. Были выделены ключевые направления реформирования исследуемой сферы. В контексте активизации европейской интеграции Украины результаты исследований могут быть использованы для разработки унифицированных и гармонизированных с международными стандартами методических положений по диагностике угрозы банкротства предприятий, которые будут абсолютно пригодными для использования заинтересованными сторонами как в отечественной, так и в иностранной среде.

Ключевые слова: неплатежеспособность, банкротство, диагностика, санация, ликвидация, должник, кредитор.

Табл.: 1. **Библ.:** 11.

Мельник Ольга Григорьевна – доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой внешнеэкономической и таможенной деятельности, Национальный университет «Львовская политехника» (ул. Степана Бандеры, 12, Львов, 79013, Украина)

E-mail: olia_melnyk@ukr.net

Адамів Марта Євгенівна – кандидат экономических наук, ассистент, кафедра внешнеэкономической и таможенной деятельности, Национальный университет «Львовская политехника» (ул. Степана Бандеры, 12, Львов, 79013, Украина)

E-mail: marta_adamiv@i.ua

Melnyk O. H., Adamiv M. Ye. Developing the Normative-Methodical Ensuring the Diagnostics of Insolvency and Bankruptcy of Domestic Enterprises in the Context of the European Integration

The article is concerned with development and substantiation of recommendations on developing the domestic normative-methodical ensuring the diagnostics of insolvency and bankruptcy of economic entities in the context of its harmonization with international standards and the further European integration of Ukraine. The study was based on analysis and comparison of provisions of the national normative-methodical base for the legal regulation of issues regarding reconstruction of solvency and bankruptcy of enterprises with the best practice of European countries in this field. The pivotal directions of reforming of the sphere studied have been allocated. In the context of activating the European integration of Ukraine, the research results can be used to develop standardized and harmonized with international standards methodical provisions for diagnosing the threat of bankruptcy of enterprises, which would be suitable for use by the parties interested, both in the national and foreign environment.

Keywords: insolvency, bankruptcy, diagnostics, reorganization, liquidation, debtor, creditor.

Tabl.: 1. **Bibl.:** 11.

Melnyk Olha H. – D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department of Foreign Trade and Customs Operations, Lviv Polytechnic National University (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: olia_melnyk@ukr.net

Adamiv Marta Ye. – PhD (Economics), Assistant, Department of Foreign Economic and Customs Activity, Lviv Polytechnic National University (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: marta_adamiv@i.ua

Задля забезпечення успішної інтеграції України в Європейський Союз і становлення її як розвинутої європейської країни ключовим завданням для представників органів державної влади є успішна репрезентація вітчизняного бізнес-клімату в очах європейської спільноти крізь призму лояльного, уніфікова-

ного та гармонізованого з міжнародними стандартами нормативно-правового поля у сфері ведення підприєм-

* Публікація містить результати досліджень, проведених за грантом Президента України за конкурсним проектом Ф 66/86-2016 Державного фонду фундаментальних досліджень.

ницької діяльності. Адаже запорукою результативного європеїзованого розвитку національної економіки є задіяння її господарського арсеналу до взаємовигідної співпраці з провідними гравцями європейського ринку на засадах активізації різних видів та форм зовнішньоекономічної діяльності. Водночас змушені констатувати той факт, що, незважаючи на потужний виробничий, майновий, соціально-кадровий, інноваційний потенціал, що вдалося зберегти значній частині вітчизняних підприємств на фоні складних економічних перепитів, на сучасному етапі їхнє функціонування істотно ускладнене наявністю вагомих проблем у фінансовій сфері, які головним чином представлені домінуванням загрозливих ознак неплатоспроможності та банкрутства.

У практиці функціонування розвинених європейських економік банкрутство, зазвичай, не розглядається як цілковито негативне явище, що неодмінно зумовлює остаточний і безповоротний крах ринкового суб'єкта господарювання. Такий підхід більш притаманний для представників вітчизняного бізнес-середовища, органів державної влади та широкого загалу, що, відповідно, спотворює реальне бачення економічної природи банкрутства. Адаже об'єктивно врегульований та економічно прорахований механізм ідентифікування банкрутства в державі повинен забезпечувати виживання тих суб'єктів господарювання, котрі, за експертними оцінками, володіють достатнім потенціалом для відновлення результативної діяльності, і, навпаки, ліквідацію усіх економічно неефективних підприємницьких структур з метою перерозподілу їхньої ресурсної бази у більш ефективні об'єкти. Якісний державний інститут банкрутства повинен містити обґрунтовані нормативно-методичні положення, що забезпечуватимуть безперешкодне, оперативне та доступне у вартісному аспекті відновлення діяльності неплатоспроможних бізнес-структур. Це, своєю чергою, забезпечуватиме не лише стабільний прогресивний поступ економіки певної країни у внутрішніх загальнодержавних цілях, але й зміцнюватиме її міжнародний авторитет як надійного економічного й політичного партнера. На жаль, на сучасному етапі національна нормативно-методична база, що регулює процедури відновлення платоспроможності підприємств та визнання їх банкрутами, містить певні неоднозначні, необґрунтовані та нерациональні моменти, які суперечать об'єктивній логіці та не відповідають законодавчим нормам розвинених країн світу. Така ситуація не лише ускладнює процес відновлення нормального функціонування вітчизняних неплатоспроможних підприємств на внутрішньому ринку, але й перешкоджає налагодженню зовнішньоекономічних відносин із потенційними зарубіжними контрагентами в контексті вирішення їхніх фінансових проблем. Отже, актуальним науковим завданням на сьогодні постає вдосконалення та європеїзований розвиток національної нормативно-методичної бази у сфері діагностики неплатоспроможності та банкрутства суб'єктів господарювання відповідно до реалій розвитку вітчизняної економіки та з урахуванням кращої законодавчої практики розвинених країн за цим напрямом.

Задля одержання максимально репрезентативних та об'єктивних результатів щодо ефективності ведення справ у сфері неплатоспроможності та банкрутства вітчизняних суб'єктів господарювання слід ретельно проаналізувати чинне нормативно-методичне поле за цією проблематикою, адаже процедури відновлення платоспроможності підприємства чи остаточне визнання його банкрутом підлягають виключному законодавчому регулюванню в будь-якій державі, насамперед, задля уніфікованого та справедливого вирішення суперечностей між боржником та кредиторами. Водночас, на підставі огляду положень законодавчих баз різних країн світу у досліджуваній сфері [1, 2], встановлено істотні різнопараметричні відмінності щодо регулювання процедур порушення справи про банкрутство господарюючого суб'єкта чи недопущення цього явища в різних державах.

Для усунення виявлених протиріч та невідповідностей доцільно звернутися до авторитетного міжнародного рейтингу Doing Business [1], котрий щорічно формується Міжнародною фінансовою організацією та Світовим банком з метою відображення та порівняння простоти й легкості ведення бізнесу в різних країнах світу. У межах такого рейтингу одним із напрямів діагностики є сфера відновлення платоспроможності підприємства, що відображається за допомогою однойменного комплексного індикатора. Варто зазначити, що за показником відновлення платоспроможності суб'єктів господарювання у 2016 р. Україна посіла аналогічне до 2015 р. далеке 141 місце серед 189 країн [1]. У табл. 1 наведено результати оцінювання структурних показників у межах комплексного індикатора відновлення платоспроможності підприємства для країн ОЕСР, Європи і Центральної Азії та зокрема для України у 2016 р. За даними табл. 1, найбільш істотні невідповідності з урахуванням одиниць виміру та шкали оцінювання простежуються щодо коефіцієнта повернення заборгованості, часу погашення боргів підприємства, вартості ведення справи про банкрутство, індекса процедури реорганізації підприємства та індекса участі кредиторів. Варто відзначити й позитивні відхилення щодо рівня ефективності нормативно-правової бази у сфері порушення справ про неплатоспроможність (за вказаним індикатором Україна одержала максимальну кількість балів). Як видно з табл. 1, на фоні бізнес-структур із розвинених країн українські суб'єкти господарювання демонструють доволі низький рівень повернення заборгованості кредиторам, податковим органам та працівникам (зокрема, лише 8,3 центи на 1 долар заборгованості). Фактично це свідчить про критично високий рівень неповернення вітчизняними підприємствами своїх боргів, що переважно зумовлює настання їхнього банкрутства. Що стосується часового аспекту погашення заборгованостей підприємства, то у вітчизняному просторі цей процес триває на 1,2 роки довше, ніж у країнах ОЕСР.

Крім того, з табл. 1 видно, що надзвичайно високими в Україні є витрати на ведення справи про банкрутство, котрі становлять 42% від вартості майна неплатоспроможного підприємства. Як правило, значні частки таких витрат припадають на оплату послуг юридичних організацій, учасників, які задіяні в судові процедури

Таблиця 1

Порівняння позицій України, країн Європи і Центральної Азії та країн ОЕСР у рейтингу DoingBusiness за індексом відновлення платоспроможності підприємств у 2016 р. [1; 3]

Індикатори	Сума балів України	Середній бал у країнах Європи та Центральної Азії	Абсолютне відхилення, Україна/країни Європи та Центральної Азії	Середній бал у країнах ОЕСР	Абсолютне відхилення, Україна/країни ОЕСР
Коефіцієнт повергнення заборгованості (центів за долар)	8,3	38,3	-30,0	72,3	-64,0
Час погашення заборгованості, років	2,9	2,3	+0,6	1,7	+1,2
Витрати на ведення справи про банкрутство (% від вартості об'єкта нерухомості)	42,0	13,2	+28,8	9,0	+33,0
Кінцевий результат процесу	0	0	0	1	-1
Індекс ефективності нормативно-правової бази	8,5	9,7	-1,2	12,1	-3,6
Індекс порушення справ про неплатоспроможність	3,0	2,4	+0,6	2,8	+0,2
Індекс управління майном боржника	4,0	3,9	+0,1	5,3	-1,3
Індекс процедури реорганізації	0,5	1,7	-1,2	1,7	-1,2
Індекс участі кредиторів	1,0	1,7	-0,7	2,2	-1,2

проти боржника, проведення аукціонів з розпродажу майна підприємства, судові збори, витрати на оголошення та повідомлення тощо [3].

Нульове значення кінцевого результату процесу відновлення платоспроможності українських суб'єктів господарювання вказує на той факт, що після покриття вимог кредиторів підприємство перестає функціонувати, а його майно частинами було розпродане [3]. Адже, як свідчить практика, вітчизняні збанкрутілі підприємства є доволі непривабливими з позиції відновлення їхнього функціонування, а тому покупці радше придбаватимуть частинами майно таких об'єктів, аніж повністю усе підприємство.

Що стосується якості вітчизняного нормативно-методичного поля у досліджуваній сфері, то, за даними табл. 1, простежується існування проблем щодо реалізації процедури реорганізації неплатоспроможного підприємства та участі кредиторів у процесі ліквідації або реструктуризації суб'єкта господарювання. Зокрема, незахищеними залишаються права кредиторів під час реалізації санаційних та ліквідаційних процедур стосовно неплатоспроможного підприємства, що підтверджується низькими значеннями відповідних індексів для України. Крім того, з огляду на реалії розвитку національної економіки та рівень фінансових можливостей різних за розміром і галузевою приналежністю вітчизняних підприємств, досить необґрунтованим видається вартісний критерій задоволення боргових вимог підприємством як підстава для порушення справи про

банкрутство, що задекларований у Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [4] та відображає суму безспірних вимог кредиторів до боржника в розмірі не менше 300 мінімальних заробітних плат.

Результати виконаного аналізування дають підстави визначити мету дослідження як обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення вітчизняної нормативно-методичної бази діагностики неплатоспроможності та банкрутства підприємств в умовах європейської інтеграції України.

На підставі вивчення міжнародного досвіду регулювання сфери відновлення платоспроможності суб'єктів господарювання або визнання їх банкрутами, напрацювань авторитетних міжнародних організацій у цій сфері, практики функціонування вітчизняних і зарубіжних неплатоспроможних підприємств, а також з урахуванням реалій розвитку національної економіки визначено такі ключові напрями реформування положень вітчизняної нормативно-методичної бази за окресленим напрямом [1–10]:

1) *Оптимальне збалансування інтересів боржника та кредиторів у процесі відновлення його платоспроможності або ліквідації.* За даними міжнародного рейтингу Doing Business, на сучасному етапі вітчизняне нормативно-правове поле в окресленій сфері характеризується так званою «продебіторською» спрямованістю, що відображає домінуюче врахування інтересів борж-

ника на фоні часткового нівелювання інтересів кредитора. Такий підхід до регулювання процедури відновлення платоспроможності вітчизняних бізнес-структур не є абсолютно виправданим та обґрунтованим з огляду на необхідність забезпечення економічного відтворення на мікро- та макрорівні шляхом не лише традиційного залучення внутрішніх кредиторів, але й пріоритетного привернення уваги зовнішніх кредиторів в умовах європейської інтеграції. Зокрема, в межах цього напрямку відповідно до кращої законодавчої практики розвинених держав пропонується на законодавчому рівні:

- ★ задекларувати можливість зацікавленим кредиторам надавати додаткову позику підприємству, проти якого порушено справу про банкрутство, на засадах спеціального обґрунтування раціональності здійснення такого кредитування та забезпечення пріоритетності повернення цієї позики поряд з іншими кредитами в процесі розподілу майна боржника в умовах його потенційної ліквідації. Можливість одержання додаткового кредиту на фінансування поточної діяльності неплатоспроможних підприємств у процесі ведення справи про їхнє банкрутство повинна бути, насамперед, економічно обґрунтована та надаватися лише тим суб'єктам господарювання, котрі володіють достатнім потенціалом для відновлення ефективного функціонування. Це, своєю чергою, істотно збільшить шанси підприємства на виживання та його збереження у структурі національної економіки;
- ★ підвищити рівень захисту інтересів кредиторів в умовах проведення реорганізаційних змін у діяльності боржника, зокрема в процесі затвердження санаційного плану, шляхом пріоритетного врахування інтересів кредиторів, що будуть змінені відповідно до положень розробленого плану, та надання фінансових гарантій тим кредиторам, які негативно оцінили реструктуризаційний план, однак їхні побажання не були враховані.

2) Удосконалення організування діяльності державного та місцевих органів влади, а також органів місцевого самоврядування з питань банкрутства на засадах розширення і чіткого регламентування їхніх функціональних обов'язків щодо моніторингової, контролюючої та інформаційно-консультаційної роботи з представниками бізнес-структур з метою попередження їхньої неплатоспроможності. Адже, як правило, на практиці вказані функції відповідних фахівців носять більше абстрактний та формальний характер, а тому не виконуються належним чином. Ключова увага представників органів влади у сфері банкрутства відводиться роботі з тими підприємствами, проти яких вже порушені певні судові процедури. Таким чином, виникає необхідність у налагодженні перманентного відстеження стану платоспроможності підприємств регіону органами місцевої влади та місцевого самоврядування на засадах спеціалізованого аналізування та перевірки фінансових результатів їхньої діяльності, посиленні контролю за роботою керівництва підприємств

у контексті запобігання спробам доведення підприємства до фіктивного банкрутства, створенні цільових інформаційно-консультаційних груп, що оперативно інформуватимуть та надаватимуть практичні рекомендації підприємствам, які зіштовхнулись з реальними фінансовими проблемами. Такі заходи значною мірою сприятимуть ідентифікуванню ранніх ознак неплатоспроможності суб'єктів господарювання та прийняттю проактивних рішень щодо запобігання їхньому банкрутству, що забезпечуватиме стійкість розвитку національної економіки.

3) *Законодавче регламентування пріоритетності продажу збанкрутілого підприємства як неподільного майнового об'єкта за наявності обґрунтованих підстав з метою збереження цілісності підприємства та забезпечення його подальшого функціонування як економічно ефективного ринкового елемента в межах національного господарства.* У вітчизняній практиці доволі часто поширені ситуації, коли збанкрутіле підприємство насправді виявляється придатним для нормального функціонування, однак через недостатній рівень ефективності керівного складу або зумисне провокування фіктивного банкрутства підлягає ліквідації. Натомість узаконення пріоритетності продажу такого суб'єкта господарювання як єдиного об'єкта створюватиме можливість для подальшого відновлення його діяльності, що забезпечуватиме збереження цілісності структури національної економіки та її сталий розвиток.

4) *Перегляд чинного законодавчо встановленого вартісного критерію для порушення справи про банкрутство підприємства з урахуванням реалій розвитку національної економіки та фінансових можливостей різних вітчизняних суб'єктів господарювання.* На сьогодні в Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [4] такий критерій визначено на рівні 300 мінімальних заробітних плат для усіх підприємств як підставу для порушення судової процедури банкрутства проти боржника. З метою забезпечення об'єктивного ідентифікування критичної точки неплатоспроможності різних підприємств логічно було б диференціювати цей критерій за параметрами розміру й галузевої приналежності суб'єкта господарювання. Адже уніфіковане оцінювання платоспроможності усіх підприємств у цілях порушення проти них справи про банкрутство за єдиним вартісним критерієм на фоні різних фінансових можливостей цих суб'єктів господарювання не забезпечить одержання об'єктивних результатів та прийняття обґрунтованих рішень щодо введення відповідної судової процедури. Отже, з огляду на вищевикладене, а також у цілях розширення можливостей досудового відновлення неплатоспроможності суб'єкта господарювання доцільно переглянути числове значення цього критерію на засадах його диференціації за параметрами розміру та галузевої приналежності підприємства шляхом проведення ретельних обґрунтувань.

5) *Перегляд діючих законодавчо закріплених часових термінів на реалізацію судових процедур (розпорядження майном, ліквідацію), які застосовуються стосовно боржника, у напрямі їх обґрунтованого зменшення.*

Порівнюючи такі терміни для вітчизняних суб'єктів господарювання [4] з аналогічними часовими рамками, що відводяться для здійснення тотожних судових процедур у розвинених країнах світу, спостерігаються вагомий відмінності у цій сфері, що необґрунтовано затягують перебіг відповідних процесів на вітчизняних теренах та не формують передумов для розвитку нового етапу функціонування неплатоспроможного або ліквідованого об'єкта. Затяжні процедури розпорядження майном боржника чи його ліквідації, як правило, не є свідченням їхньої високої результативності, а, навпаки, вказують на значний рівень зайвої бюрократичності та трудомісткості у цій сфері.

6) *Удосконалення чинних методичних рекомендацій з діагностики загрози банкрутства суб'єкта господарювання [6] шляхом:*

- ✦ зменшення кількісного спектра діагностичних показників, який на сьогодні включає близько 50 абсолютних та відносних найменувань, на засадах вибору найбільш репрезентативних індикаторів, виключення економічно беззмістовних показників, а також ідентичних за формулами, однак відмінних за назвами індикаторів;
- ✦ розроблення обґрунтованої та завершені критеріальної бази діагностики загрози банкрутства підприємства, адже у запропонованих методичних рекомендаціях окремі індикатори не забезпечені відповідними критеріальними значеннями, натомість існує також низка критеріїв, що не відповідають реаліям функціонування бізнес-структур і розвитку національної економіки та є цілком необґрунтованими з економічної точки зору. Це формує підґрунтя арбітражним керуючим для маніпулювання результатами діагностики загрози банкрутства підприємства та прийняття лобійованих рішень;
- ✦ розроблення обґрунтованого інтерпретаційно-ідентифікаційного забезпечення результатів діагностики загрози банкрутства підприємства, що ґрунтуватиметься на вичерпних, об'єктивних та однозначних тлумаченнях усіх одержаних кількісних і якісних результатів оцінювання та надаватиме доступну можливість ефективно й оперативно визначати ознаки банкрутства;
- ✦ удосконалення інформаційного забезпечення діагностики загрози банкрутства суб'єкта господарювання на засадах його приведення в абсолютну відповідність до чинних форм бухгалтерської звітності.

7) *Удосконалення методики діагностики загрози банкрутства державних підприємств шляхом розроблення спеціальної індикаторно-критеріальної бази такого оцінювання, яка буде абсолютно придатною для використання на підприємствах державної форми власності відповідно до специфіки їх організаційно-правової форми господарювання. Адже на сьогодні для проведення діагностики загрози банкрутства державних підприємств застосовується методика, розроблена для усіх суб'єктів господарювання незалежно від їх характеристик (у тому числі, й форми власності), що не*

дає змоги забезпечити одержання цілком об'єктивних та адекватних результатів.

ВИСНОВКИ

У сучасних кризових умовах, коли значна частина вітчизняних підприємств характеризується ґрунтовними фінансовими проблемами, задля забезпечення успішної інтеграції національної економіки в європейський економічний простір актуалізується необхідність удосконалення нормативно-методичної бази діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-структур відповідно до кращої законодавчої практики розвинених країн світу. Зокрема, пріоритетними напрямками щодо реформування досліджуваної сфери є: паритетне збалансування інтересів боржника та кредиторів у процесі застосування досудових або судових процедур стосовно неплатоспроможного суб'єкта; розширення та активізація функцій органів державної та місцевої влади з питань банкрутства з метою попередження неплатоспроможності суб'єктів господарювання; збереження цілісності збанкрутілого підприємства у процесі розподілу його майна з метою забезпечення можливості його подальшого функціонування; оптимізація законодавчо встановленого вартісного критерію для порушення справи про банкрутство підприємства з урахуванням реалій розвитку національної економіки та фінансових можливостей різних за розміром і галузевою приналежністю суб'єктів господарювання; оптимізація законодавчо встановлених часових термінів на реалізацію судових процедур стосовно боржника в напрямі їх обґрунтованого зменшення; удосконалення методичних рекомендацій з діагностики загрози банкрутства підприємств різних форм власності. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний сайт Міжнародного рейтингу Doing Business [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org/>
2. Фролова Т. Міжнародна практика банкрутств та українські реалії за умов глобальної нестабільності / Т. Фролова, І. Гончар // Міжнародна економічна політика. – 2015. – № 2. – С. 110–125.
3. Щорічний звіт групи Світового банку Doing Business 2016. Measuring Regulatory Quality and Efficiency [Електронний ресурс] // EconomyProfile 2016 – Ukraine. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/~media/giawb/doing%20business/documents/profiles/country/UKR.pdf>
4. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 р. № 2343 XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
5. Регламент Ради ЄС «Про провадження у справах про неплатоспроможність» № 1346/2000 від 29 травня 2000 року зі змінами та доповненнями, офіційно перекладений Державним департаментом з питань адаптації законодавства Міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : old.minjust.gov.ua/file/32678
6. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України № 14 від

19.01.2006 р. (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26 жовтня 2010 року № 1361) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>

7. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 81 від 27.06.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>

8. Положення про реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 1403 від 25.11.1996 р. зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1403-96-%D0%BF>

9. Порядок проведення аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків, та підготовки на запити суду, прокуратури або іншого уповноваженого органу висновків про наявність ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства, затверджений Наказом Міністерства юстиції України № 327/5 від 26.02.2013 р. зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0331-13>

10. Дослідження Центру комерційного права «Державна політика і законодавство з регулювання сфери неплатоспроможності: аналіз практики, рекомендації по удосконаленню» в рамках проекту «Розвиток комерційного права в Україні» за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.commerciallaw.com.ua

REFERENCES

“Doslidzhennia Tsentru komertsiiinoho prava «Derzhavna polityka i zakonodavstvo z rehuliuвання sfery neplatospromozhnosti: analiz praktyky, rekomendatsii po udoskonalenniu» v ramach proektu «Rozvytok komertsiiinoho prava v Ukraini» za finansovoi pidtrymky Ahentstva SShA z mizhnarodnoho rozvytku” [Research Centre for commercial law, Public policy and legislation in the sphere of regulation of insolvency: an analysis of practices, recommendations for improvement" in the framework of the project "Development of commercial law in Ukraine" with the financial support of the U. S. Agency for international development]. www.commerciallaw.com.ua

Frolova, T., and Honchar, I. “Mizhnarodna praktyka bankrutstv ta ukraïnski realii za umov hlobalnoi nestabilnosti” [International bankruptcy practice and Ukrainian realities in the conditions of global instability]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, no. 2 (2015): 110-125.

[Legal Act of Ukraine] (1992). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>

[Legal Act of Ukraine] (2006). <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>

[Legal Act of Ukraine] (1997). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>

[Legal Act of Ukraine] (1996). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1403-96-%D0%BF>

[Legal Act of Ukraine] (2013). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0331-13>

Ofitsiynyi sait Mizhnarodnoho reitynhu DoingBusiness. <http://www.doingbusiness.org/>

“Rehlament Rady YeS «Pro provadzhennia u spravakh pro neplatospromozhnist» № 1346/2000 vid 29 travnia 2000 roku zi zminamy ta dopovnenniamy, ofitsiino perekladeniy Derzhavnym

departamentom z pytan adaptatsii zakonodavstva Ministerstva iustytysii Ukrainy” [The regulations of the EU Council On the proceedings on insolvency proceedings No. 1346/2000 of 29 May 2000, with amendments and additions, officially translated by the State Department on adaptation of legislation, Ministry of justice of Ukraine]. old.minjust.gov.ua/file/32678

“Shchorichnyi zvit hrupy Svitovoho banku DoingBusiness 2016. Measuring Regulatory Quality and Efficiency. Economy Profile 2016 – Ukraine” [Annual report of the world Bank group doing business 2016. Measuring Regulatory Quality and Efficiency. Economy Profile 2016 – Ukraine]. <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/~media/giawb/doing%20business/documents/profiles/country/UKR.pdf>